

ויאמינו בה' ומשה עבדו

“They Believed in Hashem and in Moshe His Servant”

Source 1: Shemot Ch. 12

כט וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, וַיַּהַרְגֵם ה' כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִבְּכוֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל-כִּסְאוֹ, עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר; וְכָל, בְּכוֹר בְּהֵמָה.

29 And it came to pass at midnight, that the LORD smote all the firstborn in the land of Egypt, from the first-born of Pharaoh that sat on his throne unto the first-born of the captive that was in the dungeon; and all the first-born of cattle.

ל וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה, הוּא וְכָל-עֲבָדָיו וְכָל-מִצְרַיִם, וַתְּהִי צָעָקָה גְדֹלָה, בְּמִצְרַיִם: כִּי-אֵין בֵּית, אֲשֶׁר אֵין-שָׁם מֵת.

30 And Pharaoh rose up in the night, he, and all his servants, and all the Egyptians; and there was a great cry in Egypt; for there was not a house where there was not one dead.

לא וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וְלֹאֲהֲרֹן לַיְלָה, וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי--גַם-אַתֶּם, גַּם-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וּלְכוּ עֲבַדוּ אֶת-יְהוָה, כְּדַבַּרְכֶּם.

31 And he called for Moses and Aaron by night and said: 'Rise up, get you forth from among my people, both ye and the children of Israel; and go, serve the LORD, as ye have said.'

לב גַּם-צֹאנְכֶם גַּם-בְּקָרְכֶם קַחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם, וּלְכוּ; וּבֵרַכְתֶּם, גַּם-אֹתִי.

32 Take both your flocks and your herds, as ye have said, and be gone; and bless me also.'

לג וַתַּחֲזֹק מִצְרַיִם עַל-הָעָם, לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן-הָאָרֶץ: כִּי אָמְרוּ, כָּלָנוּ מֵתִים.

33 And the Egyptians were urgent upon the people, to send them out of the land in haste; for they said: 'We are all dead men.'

Source 2: Shemot Ch. 14

- כט** 29 But the children of Israel walked upon dry land in the midst of the sea; and the waters were a wall unto them on their right hand, and on their left.
- ל** 30 Thus the LORD saved Israel that day out of the hand of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead upon the sea-shore.
- לא** 31 And Israel saw the great work which the LORD did upon the Egyptians, and the people feared the LORD; and they believed in the LORD, and in His servant Moses. {P}
- וַיֵּצֵא יְהוָה יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן**
וַיַּגְדֵּל יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם
וַיִּירָאוּ אֶת-יְהוָה
וַיִּאֱמְנוּ בַּיהוָה וּבִמּוֹשֶׁה עַבְדּוֹ
{ ש } { ר }

Two main questions

have been raised by many of our commentaries:

- ❖ Why did the Israelites wait until after the splitting of the sea to recite a שירה? After all, the plagues were so intense that Pharoah had basically chased them out of Egypt? Sing upon your release! The splitting of the sea was an additional side miracle...
- ❖ Hashem had done many miracles in Egypt. Why the necessity of hardening Pharoah's heart so that Hashem could do one last miracle at the Sea? What was missing from the miracles to date?

Source 3: Jerusalem Talmud Pesachim 10:6

מתני' מזגו לו כוס שלישי מברך על מזונו **רביעי גומר עליו את ההלל** ואומר עליו ברכת השיר בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה בין שלישי לרביעי לא ישתה

Mishna: One mixes him the third cup, he says Grace. The fourth, over which he finishes the Hallel and recites the benediction of the song. Between these cups, he may drink if he wants to drink; between the third and fourth he may not drink.

גמ' כתיב [שופטים ה ב] **בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו את ה'.** התנדבו ראשי עם כשהקדוש ברוך הוא עושה לכם ניסים תהו אומרים שירה התיבון הרי גאולת מצרים! שנייא היא שהיא תחילת גאולתן.

HALAKHAH: It is written *Judges 5:2: When retribution is retributed for Israel, when the people volunteered, praise the Eternal*; the heads of the people volunteered. When the Holy One, praise to Him, does wonders for Israel, they should sing a song. - There is the redemption from Egypt. - That is something else since it was just the beginning of their redemption!

The **Korban Ha'edah** commentary explains that the Gemara is commenting on the Mishna, which says that at the Pesach Seder, the Hallel is completed over the fourth cup. Based on this, the Gemara cites the verses in Sefer Shoftim that a song should be recited for miracles that we experience. Based on this, the Gemara raises the question why the Israelites did not recite a Shira upon their redemption from Egypt. The Gemara answers that the exodus itself was only the start of the redemption. In the words of the commentary **P'nai Moshe**: This was the beginning of the Geula; it was not complete until the Egyptian were drowned in the sea, quoting the following pasuk and noting that He had not 'saved/redeemed' them till that moment, at which time they sang!

Source 4: Shemot Ch. 14

ל וַיֹּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא, אֶת-יִשְׂרָאֵל--מִיַּד מִצְרַיִם; וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-מִצְרַיִם, מֵת עַל-שַׁפַּת הַיָּם. 30 Thus the LORD saved Israel that day out of the hand of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead upon the sea-shore.

Source 5: Rabbeinu Bachaye – Commentary on Shmot 6:6

העבד היוצא מתחת יד האדון הקשה אשר מרר את חייו בכמה מיני שעבודין והוצרך לשלחו מאתו ולעשותו בן חורין על כרחו, עוד העבד ירא ומתפחד פן ירדוף אדוניו אחריו ואין הגאולה שלמה אצל העבד עד שיתברר במיתת האדון, וזהו שלא תמצא לשון גאולה ביציאת מצרים רק אחר אבדן המצריים, שנאמר: (שמות יד, כז) "וינער ה' את מצרים בתוך הים" וסמיך ליה: (שם, ל) "ויושע ה' ביום ההוא את ישראל", כי אז נחשבו גאולים ונושעים ואז היתה התשועה שלמה

A servant who leaves the domain of his harsh master who embittered his life...and needed to send him away against the master's will...and the servant is fearful that the master will pursue him, and the redemption is not complete until he is certain of the death of the master. That's why we don't find the concept of Geula/redemption until after the Egyptians were destroyed, as it says:

כז ... וינער יהוה את-מצרים,
בתוך הים.

27 ... and the LORD overthrew Egypt in the
midst of the sea.

And immediately after that, it says

ל ויושע יהוה ביום ההוא, את-
ישראל--מִיַּד מִצְרַיִם; ויֵּרָא יִשְׂרָאֵל
את-מִצְרַיִם, מֵת עַל-שְׂפַת הַיָּם.

30 Thus the LORD saved Israel that day out
of the hand of the Egyptians; and Israel saw
the Egyptians dead upon the sea-shore.

Source 6: Siddur – Brachot of Shema prior to Amida

תְּהִילֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן גּוֹאֲלָם, בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָךְ, מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ
שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָלָם: מִי־כִמְכָּה בְּאֵלֶם יְהוָה מִי כִמְכָּה נֶאֱדָר
בְּקֹדֶשׁ נִרְאָה תְּהִלָּת עֲשֵׂה פֶלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גְּאוּלִּים לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
עַל שְׂפַת הַיָּם, יַחַד כָּלָם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְהוָה! יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד

Praises to the lofty God – their Redeemer. Bless is He and [He is] the causer of blessing. Moses and the children of Israel – to You they answer in song with great exultation and they all say: Who is like You among the [false] gods [people worship] L-rd. Who is like You – Mighty in Holiness. Awesome. Praises that do wonders. **A new song – those redeemed [by You] - to Your great name – on the banks of the sea.** Together they acknowledged and

accepted [Your] Kingship and said : The L-rd shall reign as King forever and ever.

Source 7a): Maharal, Derech HaChayim on Pirkei Avot

ועוד יש לך לדעת ולהבין
כי חלוק יש, כי הקדוש ברוך הוא הוציא את ישראל
ממצרים דהיינו מפרעה זה שהיה באותה שעה, אבל
עדיין לא הוציא אותם ממצרים דהיינו מן האומה
בכלל, כי מאחר שהיו תחתיהם אף כי יצאו מרשות
של אותם מצרים לא יצאו מכלל מצרים שכולל אותם
שהם בזמן הזה ואשר יהיו לעתיד, וזה היה על ידי
קריעת ים סוף שיצאו ישראל מן הארץ בכללה על
ידי נסים בים ושקע כל מצרים בתוכו בפעם אחד,
ובדבר זה יצאו ממצרים בכלל. ולפיכך אצל קריעת
ים סוף לא נזכר רק לשון יחיד והנה מצרים נוסע
אחריהם, וכן כל הפרשה מפני שהיה זה לכל מצרים,
מה שהם עם מצרים.

You should also understand that the Holy One, Blessed be He took Bnai Yisrael out of Mizraim – ie from beneath Pharaoh who lived at that time – but He still had not taken them out from underneath Mizraim, the nation, that includes those living at that time and into the future. This happened through the splitting of the Sea, which occurred after they left the land through miracles and drowned the Egyptians at one time. With that, they escaped the “nation” of Mizraim. This is why at the splitting of the Sea, the Egyptians are mentioned only in the singular, “and behold Egypt travelled after and pursued them...” This holds for the entire passage, ie that it relates to all of Egypt as a nation.

ועל פי זה הסוד דרשו רבותינו
 ז"ל (שמו"ר פכ"א) והנה מצרים נוסע אחריהם שראו
 ישראל שר של מצרים בא לעזור למצרים ולפיכך
 ויראו מאוד, וכל זה מפני כי הנצוח הזה לא לאלו
 מצרים רק לכל האומה אשר הם תחת השר שלה
 ולפיכך בא המלאך לעזור אותם, וכאשר נצחו השר
 שלהם בשביל כך נצחו את האומה בכלל ועל דבר
 זה בא כל קריעת ים סוף ולפיכך כתיב כי אשר
 ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד
 עד עולם, ואם כן היה זה יציאה מן מצרים לגמרי
 אף לעתיד ואין להאריך במקום הזה:

Based on this secret, our sages explained, "And behold Mizraim was traveling after them" - that Bnai Yisrael saw the Sar/Ministering Angel of Mizraim arriving to assist them (the Egyptians) and that instilled much fear in them. This is because this (future) victory was not against these particular Egyptians but the entire nation under the supervision of its Sar, and that's why the angel came to help them (the Egyptians). When they vanquished their Sar, they vanquished the entire nation, and that's the significance of the splitting of the Sea. That's why it says, "you just saw Mizraim for the last time – forever." This constituted a complete exodus from Mizraim, even in future...

7b) Shemot 14:13

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֲלִתִּירָאוּ הַתִּיַצְבוּ וַיֵּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה'
 אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָּכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא
 תִּסְפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם:

"you just saw Mizraim for the last time – forever."

Source 8: R. Eliyahu Dessler, Michtav M'Eliyahu Part 3

ביארנו מכבר שלכל אומה יש מידתה המיוחדת

אשר היא תוכנה ומהותה הפנימית. מידה זו נקראת בלשון חז"ל "שר האומה", דהיינו כוחה ותוכנה המיוחד של האומה."

We have already explained how each nation has a unique attribute that is its inner essence. This attribute is referred to in the language of our sages as "The Sar of the Nation" – namely, its power, content and inner essence of the nation.

Source 9: Shemot Rabba Parshat Beshalach

What does it mean when it says "And behold, Egypt was traveling after them?" This was the Sar of Mizraim, and his name was "Mizraim". Because the Holy One Blessed be He does not strike down a nation until he first strikes at its Sar. This is what we find in reference to Nebuchadnezzar, where Hashem first struck his Sar, as it says in Sefer Daniel Ch. 4 עוֹד מִלְּתָא בְּפִים מִלְּכָא קָל מִרְשָׁמִיָּא נִפְלַ לָּךְ. The words were still on the king's lips, when a voice fell from heaven, "It has been decreed for you, O King Nebuchadnezzar: The kingdom has passed out of your hands. R. Yehoshua Ben Avi said: The Sar of Nebuchadnezzar's name is Kal and Hashem struck him down. So, too, the Sar of Phaorah is called "Mizraim" and he was pursuing them. When the Holy One Blessed be He drowned the Egyptians, He first drowned their Sar, as it says "and the LORD overthrew Egypt in the midst of the sea" and then it records that He overthrew Pharaoh, his army, horses and chariots: כַּח וַיִּשְׁבּוּ הַמִּיִּם, וַיִּכְסּוּ אֶת-הָרֶכֶב וְאֶת-הַפָּרָשִׁים, לְכָל חֵיל פְּרָעָה, הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בָּיָם: לֹא-נִשְׁאַר בָּהֶם, עַד-אֶחָד. 28 And the waters returned, and covered the chariots, and the horsemen, even all the host of Pharaoh that went in after them into the sea ...and what does it mean to say "And Pharaoh brought them close?" That he brought the Israelites closer to the teshuva they ultimately did...

ומהו והנה מצרים נוסע אחריהן שרן של מצרים היה שמו מצרים, שאין הקדוש ברוך הוא מפיל אומה עד שהוא מפיל שרן תחלה, וכן אתה מוצא בנבוכדנצר שהפיל הקדוש ברוך הוא לשרו תחלה שנאמר (דניאל ד) עוד מלתא בפום מלכא קל מן שמיא נפל, א"ר יהושע בן אבין שרו של נ"נ =נבוכדנצר= קל שמו והפילו הקדוש ברוך הוא, אף שרו של פרעה מצרים שמו והיה פורח לרדוף אחריהם כיון שהשקיע הקדוש ברוך הוא את המצרים בים לא שקע תחלה אלא שרן שנאמר וינער ה' את מצרים בתוך הים זה שרן של מצרים ואחר כך ונער פרעה וחילו, וכן סוסייהם ורוכביהם רמה בים אינו אומר אלא סוס ורוכבו זה השר שלהן, הוי והנה מצרים נוסע אחריהם, ומהו ופרעה הקריב אלא שהקריב את ישראל לתשובה שעשו

Source 10: Pesach Haggadah

רבי יוסי הגלילי אומר: מנין אתה אומר שֶׁלְקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם
עֶשֶׂר מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לְקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת? בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר?
וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטִמִּים אֶל פֶּרְעֶה: אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא, וְעַל הַיָּם מָה הוּא
אוֹמֵר? וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם, וַיֵּרָאוּ
הָעָם אֶת־ה', וַיֹּאמְרֵינוּ בֵּי יָד וּבִמְשָׁה עֲבָדוֹ. כִּמָּה לְקוּ בְּאֲצַבֵּעַ? עֶשֶׂר
מַכּוֹת. אָמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לְקוּ חֲמִשִּׁים
מַכּוֹת.

Rabbi Yose Hagelili says, "From where can you [derive] that the Egyptians were struck with ten plagues in Egypt and struck with fifty plagues at the Sea? In Egypt, what does it state? 'Then the magicians said unto Pharaoh: 'This is the *finger* of God' ([Exodus 8:15](#)). And at the Sea, what does it state? 'And Israel saw the Lord's great *hand* that he used upon the Egyptians, and the people feared the Lord; and they believed in the Lord, and in Moshe, His servant' ([Exodus 14:31](#)). How many were they struck with with the finger? Ten plagues. You can say from here that in Egypt, they were struck with ten plagues and at the Sea, they were struck with fifty plagues."

Source 11: Shemot Ch 8

<p>יֵד וַיַּעֲשׂוּ-כֵן הַחֲרָטִמִּים בְּלִטְיָהֶם לְהוֹצִיא אֶת-הַכִּנֹּסִים, וְלֹא יָכְלוּ; וַתְּהִי, הַכִּנֹּס, בָּאָדָם, וּבַבְּהֵמָה.</p> <p>טו וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטִמִּים אֶל-פֶּרְעֶה, אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא; וַיַּחֲזֹק לֵב- פֶּרְעֶה וְלֹא-שָׁמַע אֲלֵהֶם, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה.</p>	<p>14 And the magicians did so with their secret arts to bring forth gnats, but they could not; and there were gnats upon man, and upon beast.</p> <p>15 Then the magicians said unto Pharaoh: 'This is the finger of God'; and Pharaoh's heart was hardened, and he hearkened not unto them; as the LORD had spoken.</p>
---	---

Source 12: Maharal, Gevurot Hashem Ch. 55

**וטעם זה שהמכה במצרים באצבע ועל הים ביד,
וזה כי המכות במצרים לא היו באים לאבד את
מצרים בכלל, לכך לא היו המכות במצרים רק
פרטים ולא באו דרך כללות, עד שעל הים אז
רצה להביא הקדוש ברוך הוא על מצרים מכה
כוללת שרצה להעניש מצרים במה שעשו לישראל
לפיכך במצרים כתיב אצבע אלהים הוא, פירוש
כמו האצבע שהוא חלק היד ואינו כל היד שלא
היה במצרים רק מכה פרטית, אבל בים כתיב
וירא ישראל את היד הגדולה שאז היה רוצה
לגמור את עונשם להביא עליהם איבוד בכל.**

The plague in Mizraim was done with a finger, and on the Sea with a hand; that's because the plagues in Egypt were not aimed at destroying Egypt as a nation; therefore, the plagues in Egypt were just 'details' ...but at the Sea, the Holy One Blessed be He wanted to bring upon Mizraim an overall/national strike – he wanted to punish EGYPT for what EGYPT did to Israel. Therefore, in Egypt, the Torah refers to the “finger of God,” which is just a portion of the hand, but not the entire hand...but on the Sea, it says, “And Israel saw the great hand..” At that time, Hashem wanted to complete their punishment, to completely destroy them...

Source 13a: Shir HaShirim/Song of Songs Ch. 1

תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נִקְדּוֹת הַכֶּסֶף:

*We will add wreaths of gold
To your spangles of silver.*

13b) Rashi on Shir HaShirim

תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ. נִמְלֶכְנוּ אֲנִי וּבֵית דִּינִי לִפְנֵי בַּא פְּרָעָה, שְׂאֲשִׁיאָנוּ
וְאַחֲזִיק אֶת לְבוֹ לְרֹדֶף אַחֲרָיִךְ עִם כָּל שְׂבַח גִּנְזֵי אוֹצְרוֹתָיו, כִּדִּי שְׁנַעֲשֶׂה לָךְ
תוֹרֵי קִשּׁוּטֵי הַזָּהָב :

עִם נִקְדּוֹת הַכֶּסֶף. שֶׁהִזָּה בְּיָדְךָ כְּבֹר, שֶׁהוֹצֵאת מִמִּצְרַיִם, שֶׁגְּדוּלָּה הִיְתָה בְּזֹת
הַיָּם מִבְּזֹת מִצְרַיִם:

Source 14a): Mechilta D'R. Yishmael 12:35

And whence is it derived that the spoils of the (Red) Sea were (even) greater than these? From (Ezekiel 16:7) "... and you increased and grew great and attained to adi adayim" "adi" connotes (the spoils of) Egypt; "adayim" connotes the spoils of the (Red) Sea. And it is written (Psalms 68:14) "the wings of a dove sheathed in silver" — the spoils of Egypt. (Ibid.) "its pinions in fine gold" — the spoils of the (Red) Sea. And it is written (Song of Songs 1:11) "Wreaths of gold will we make for you" — the spoils of the (Red Sea); "with your spangles of silver" — the spoils of Egypt

14b) Shemot Ch. 3:22 – The spoils in Mizraim

וְשָׂאֵלָה אִשָּׁה מִשְׁכָּנֶתָּהּ וּמִגֵּרַת בֵּיתָהּ כָּל־כֶּסֶף וְכָל־זָהָב
וְשִׁמְלֹת וְשִׁמְטֹת עַל־בְּנֵיהֶם וְעַל־בָּנֹתֵיהֶם וְנָצְלָתָם אֶת־מִצְרָיִם:

Each woman shall borrow from her neighbor and the lodger in her house objects of silver and gold, and clothing, and you shall put these on your sons and daughters, thus stripping the Egyptians.”

Source 15: Ben Ish Chai Haggadah

At the Sea... the wealth stored in the treasure troves of Egypt was taken

Our Sages of blessed memory said that the spoils at the Red Sea were greater than the spoils of Egypt. And why? Because the children of Israel borrowed silver and gold vessels from the Egyptian homes, but no one dared to ask Pharaoh himself to lend treasures from his coffers. When Pharaoh chased after the children of Israel, he took along all his hoarded and cherished valuables. This was the royal custom, for kings to show their soldiers their certainty of victory, proving that they do not fear the enemy will overcome them, triumph over them, and plunder their treasures. From these valuables, Israel took spoils at the Sea.

Source 16: Commentary of Maharzav

זו ביזת מצרים. שהיו להם מכבר וזהו עם נקודות הכסף וביזת
מצרים לא היה אלא של יחידים כמ"ש משכנתה ומגרת ביתה אך
ביזת הים היה מאוצרות פרעה כמבואר במכילתא ובפיוט פסח יום
ז' וח':

Source 17a) Bereishit 31:30 Lavan to Ya'akov:

וַעֲתָה הֲלָךְ הִלַּכְתָּ בְּיִנְכָסְךָ נִכְסֵיכָהּ לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גָנַבְתָּ אֶת־אֱלֹהֵי:

Very well, you had to leave because you were longing for your father's house; but why did you steal my gods?"

17b) Sfat Emet – Lech Lecha

כֶּסֶף הוּא בָחִי חֲמֵדָה וְתַאוּה כִּמְ"שׁ נִכְסֶיךָ נִכְסֵיכָהּ

17c) From the song Yedid Nefesh

וְחוּס נָא עַל בֶּן אוֹהֶבְךָ Please have pity on the son of your beloved

כִּי זֶה כִּמָּה נִכְסוֹף נִכְסֶיךָ For so much has this yearning been

לִרְאוֹת בְּתַפְאֶרֶת עוֹזֶךְ To see your strength, in its beauty

Source 18: Rav Mandelbaum, Mimamakim:

על פי דרכנו נוכל להבין עוד מדוע ביזת מצרים מתייחסת לכסף וביזת הים לתורי זהב. כסף הוא מלשון כוסף, והוא משמש ככלי לקנות את הדבר הנכסף. לעומת זאת הזהב מורה על התכלית הנרצית - ז-הב נוטריקון "זה הב". הגאולה ביציאת מצרים היתה עדיין בבחינת רצון וכיסופין, משום שכאמור עדיין לא נתגלתה בפועל הגמור. אך בקריעת ים סוף הגיעה הגאולה לדרגה ולרמה הנכספת - כענין הזהב הנכסף שאותו משיגים באמצעות הכסף - "תורי זהב - זה ביזת הים".

Kesef = the means by which we acquire that which we ultimately value **כוסף = yearning, longing**

The redemption from Egypt was still in the category of a 'yearning'

Zahav = זה הב – "This, give me"

The Redemption @ the Sea was the full flowering, the ultimate goal

Q: A remaining question: Why were the Israelites not freed at one time from both the particular and national dominion of Egypt? Why did this have to be divided into two steps? Why the abundance of miracles at the Sea – our sages said that there were 10 miracles at the Sea?

Source 19a): Shemot Rabba Beshalach Ch. 22

ומה בין יציאת מצרים לקריעת ים סוף אלא שיציאת מצרים קשה שנא' (שם/דברים/ ד) או הנסה אלהים, ואתכם לקח ה', תדע לך שזו קשה מזו

What's the difference between Yetziat Mizraim and the splitting of the Sea? Yetziat Mizraim was difficult, as it says: (quote of the verse below)

19b) Devarim 4:34

או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באתת ובמופתים ובמלחמה ובגד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם ה' אלהיכם במצרים לעיניך :

Or has any god ventured to go and take for himself one nation from the midst of another by prodigious acts, by signs and portents, by war, by a mighty and an outstretched arm and awesome power, as the LORD your God did for you in Egypt before your very eyes?

You should know, that this (Yetziat Mizraim) was more difficult than this (the splitting of the Sea)

Difficult for Hashem?

Source 20:

Sfat Emet – אמונה to be drawn after the guidance of the Creator

ביציאת מצרים לא היו בני ישראל נמשכין אחר הנס וכו'. אמנם השם יתברך בחסדו ראה כי אם יהיו עוד זמן בגלות יגבור עליהם הסטרא אחרא, כאשר חכמים הגידו - כי אם היו עוד רגע לא היו יכולין להגאל. לכן הקדים ה' הגאולה קודם הזמן. ולכן נאמר 'ויהי בשלח', לשון צרה. כי כיון שלא היו מוכנים לזה היו על ידי זה בסכנה. כי כל נס שאינו בזכות מעשה האדם הוא בסכנה, כי הקיטרוג מתעורר עליו ביותר. ולכן היה צריך אח"כ להיות קריעת ים סוף לתקן הנ"ל - להיות הגאולה שנית על ידי אמונת בני ישראל שמסרו נפשם והאמינו לדבר ה', וחזרו לצד מצרים*. ואז כיון שנקרע להם הים האמינו, כמ"ש 'וירא ישראל ויאמינו'. ויפלא, כיון שראו מה האמינו? רק כנ"ל, שנמשכו אחר הנס. שביאור ענין 'אמונה' - להיות נמשך אחר הנהגות הבורא, כמו 'אומן את הדסה' לשון הנהגה. וזה שאמר המדרש 'יציאת מצרים קשה'. וכי יש קושי לפני המקום ב"ה? רק כיון שלא היו ראויין עדיין לנס כנ"ל. והש"י עשה להם בעבור שראה כי אח"כ ימסרו נפשם לה', כי לפניו יתברך עתיד והוא הכל שזה

Source 21

Rav Mandelbaum – What was the foundation of the impurity of Mizraim?

פרעה – העורף – back of the neck

ביאור הדברים על פי דרכנו כך הוא: כבר ביארנו במאמרים הקודמים כי שורש טומאת מצרים היה הסירוב וההמנעות להתבטל ולשעבד את הרצון האישי של האדם לרצונו יתברך ולהכיר את המציאות האמיתית המנהיגה את העולם לתכלית הנרצית. (התבאר במאמרים הקודמים שפרעה אותיותיו 'העורף' המורה על מידת קשי עורף, שהוא ועמו הקשו עורפם ונמנעו להכנע להנהגתו יתברך - בבחינת כלב, כסיל ומיצר ים - עי"ש). אמנם עד שבני ישראל ניקו עצמם מאותה טומאה הרי מבחינה רוחנית הם עדיין היו משועבדים למהות ותכונות מצרים ועקב כך לא היו ראויים לגאולה. אך ה' ברוב רחמיו וחסדיו הוציא את בני ישראל ממצרים על אף שלא היו ראויים לכך מבחינה רוחנית. מצד זה "יציאת מצרים קשה" - לא שהיה קשה לפניו יתברך לפעול את עצם הישועה, אלא שהיה קשה לפניו יתברך לעשות דבר שלא כפי הדין ולא לפי ההנהגה הקבועה של מידה כנגד מידה - לגאול את ישראל כשמבחינה רוחנית לא היו ראויים לכך, ולגאולה כזו אין קיום. כי כיון שהיא לא לפי הזכות מתעורר המקטרג לבטל את הדבר בעבור סיבה קלה.

Source 22:

Maharal, Netzah Yisrael = שירה – Song - when one is feeling totally fulfilled!

כעין זה מבאר המהר"ל (נצח ישראל פמ"ג ד"ה ובפרק): "והאדם כאשר הוא בשלימות הגמור אז נותן שירה ושבח למי שממנו השלימות. והפך זה הוא האבל שהגיע לו ההפך שהוא ההעדר והמיתה - הוא יושב ודומם ולא יפתח את פיו. אבל כאשר הוא בשלימות והוא בפעל הגמור אז מוציא גם כן הדבר אל הפעל ונותן שירה ושבח אל השם יתברך שממנו ההשלמה."

ביאור הדבר, שהפה - משכן כוח הדיבור - מוציא אל הפועל רגשות הלב ומחשבות השכל, בבחינת "פה גומר" (שבת ל"ג ע"ב). השירה מבטאת בחינת הבפועל הגמור של האדם השואף תמיד להשלים בחינת הביטוי שפתים שלו, שבו מתמקדת בחינת חיותו, היפך המתים הנקראים "יורדי דומה". השירה היא בחינת השיא של ביטוי שפתיים - כי בשירה מצטרף לדיבור יופי המליצה והרמונית הצלילים. השירה מורה על המצב השלם שהשר נמצא בו והיא הביטוי לרגשות שמחה על שלימות שהושגה. "אז" - כשהשחרור ממצרים הגיע לשלב הגמר - "ישיר משה"!

וכן אנו אומרים בברכות קריאת שמע - "וְיִים סוּף בְּקֶעֱתָ, וְזָדִים טְבֵּעָתָ, וְיִדִּידִים הֶעֱבֵרָתָ, וְיִכְסוּ מִים צְרִיקָם, אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר - עַל זֹאת שֶׁבָּחוּ אֱהוּבִים וְרוֹמְמוּ לֹא-ל - וְנִתְּנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוּת. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ א-ל חַי וְקַיִם" (תפלת יוצר)!